כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות

בסודשיח

בס"ד ■ יום רביעי ■ פרשות שמיני/פרה ■ י"ז אדר ב' ה'תשע"ד ■ 19.03.2014 ■ גליון מס' 267

תפוצה לכל קהילות ישראל

אשר לא צוה אותם

סיכום שיחה של כ"ק הרב מלובביץ'

ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו וגו' ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם. ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'.

ופרש"י: ותצא אש - ר' אליעזר אומר: לא מתו בני אהרן אלא על-ידי שהורו הלכה בפני משה רבן. ר' ישמעאל אומר: שתויי יין נכנסו למקדש. תדע, שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא ייכנסו שתויי יין למקדש. משל למלך שהיה לו בן בית וכו', כדאיתא בויקרא רבה.

צריך ביאור: לשם מה מביא רש"י טעמים שונים למיתתם של בני אהרן - והרי הדבר מפורש בכתוב: "ויקריבו לפני ה' אש זרה אשר לא צוה אותם"!

והביאור בזה:

היסוד לפירוש רש"י הוא קושי בכתוב - במלים "ותצא אש" (ולכן כותב רש"י את פירושו על מלים אלה דוקא): איך ייתכן שהביטוי "ותצא אש מלפני ה'", שמופיע רק שני פסוקים קודם לכן במשמעות של השראת השכינה ("ותצא אש מלפני ה' ותאכל על המזבח את העולה ואת החלבים"), מופיע כאן במשמעות מנוגדת לחלוטין - משמעות של עונש ופורענות? ולכן הוכרח רש"י לפרש שעצם הקטרת הקטורת ע"י נדב ואביהוא לא הייתה מעשה שלילי.

אלא אדרבה - מעשה שהביא לידי גילוי שכינה: אלא שנפל בו פגם מסיבה צדדית. ועל כך נענשו נדב ואביהוא. במהותו של פגם זה מביא רש"י שני פירושים.

משום שבכל אחד מהם ישנם קשיים שאין בחברו.

א) "ר' אליעזר אומר... על-ידי שהורו הלכה בפני משה רבן". רש"י מזכיר את שמו של ר' אליעזר, כדי לרמז שדבריו הם בהתאם לשיטתו, שמעשה זה הוא חמור ביותר: "האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל". הקושי בפירוש זה: מאחר ש"האומר דבר שלא שמע מפי רבו גורם לשכינה שתסתלק מישראל" - איך ייתכן שבמקרה זה הביא מעשה נדב ואביהוא לגילוי והשראת השכינה (כאמור)?

ב) "ר' ישמעאל אומר: שתויי יין נכנסו למקדש" - איסור שלא נצטוו עליו עדיין (כדברי רש"י "שאחר מיתתן הזהיר הנותרים") אלא שבהיותם "בני ביתו" של הקב"ה היה עליהם להבין זאת מעצמם (ולכן מביא על כך רש"י "משל למלך שהיה לו בן בית" (גם כאן מזכיר רש"י את שמו של ר' ישמעאל.

כדי לרמז שהוא נוהג כאן בהתאם לשיטתו ללמד זכות על הכהנים, כדברי הגמרא: "כהנא מסייע כהני".

הקושי בפירוש זה: מלשון הכתוב "ויקריבו לפני ה' אש זרה...ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם" משמע שחטאם היה במעשה ההקרבה, ולא בעצם הכניסה למקדש.

מענייני ההלכה הרמוזים בפרש"י: רש"י מדגיש "שהורו הלכה בפני משה רבן", ולא בפני אהרן (שהיה אביהם ורבם גם יחד) - משום שמן הסתם אב מוחל על כבודו לבנו, כפי שמצינו בדיני הסיבה.

מ"יינה של תורה" שבפרש"י: "הורו הלכה בפני משה רבן" - גם אדם גדול זקוק לרב כדי לקבל מפיו. ואל לו לסמוך על דעת עצמו: "שתויי יין נכנסו למקדש" - בשעת התפילה ("מקדש") צריך האדם להיות בתכלית הביטול ולא מתוך "ציור" של הבנה והשנה ("יין").

■

■ עוד בעיתון ■

ניתן לעבור לכתבה הרצויה ע"י לחיצה על שמה.

אש זרה אשר לא ציוה
בעניין חטאם של נדב ואביהו יש לכאורה מחלוקת בין המדרשים, האם היו כאן חטאים רבים...
המשך בעמ' 2

רמזי פרשת פרה
אעפ"י שמצות פרה אדומה, לא ידע בה טעם שום אדם פרט למשה רבנו, גילו חכמי האמת רמזים שונים...
המשך בעמ' 2

שו"ת חורף
אמר לי מאן דהוא כי יש איסור על חתן בשנתו הראשונה לצאת מביתו ולהשאיר את אשתו לבד...
המשך בעמ' 3

סיפור לשבת
"על מה ולמה הגזירה הנוראה"
"...והנה יש המקשים ושואלים על מה ולמה באה עלינו הגזירה הנוראה בעת הזאת, גזירת הגיוס לצבא...
המשך בעמ' 3

שביבים
■ כוחה של אהבה שאינה תלויה בדבר
■ צוואה בעקבות שיחה עם אליהו הנביא
■ מדוע התקרח רבי ח.ח. מהמדורא?
■ להרבות בשמחה ב...ניסן
המשך בעמ' 5

אש זרה אשר לא ציוה

/ הרב יעקב הלוי פילבר

בעניין חטאם של נדב ואביהו יש לכאורה מחלוקת בין המדרשים, האם היו כאן חטאים רבים כדברי המדרש (ויק"ר כ): "בשביל ארבעה דברים מתו בניו של אהרן: על הקריבה, שנכנסו לפני ולפנים; ועל ההקרבה, שהקריבו קרבן שלא נצטוו; על אש זרה, אש מבית הכירים הכניסו; ועל שלא נטלו עצה זה מזה, איש מעצמו עשו". או שהיה כאן חטא אחד כדעה האחרת המובאת באותו המדרש: "בארבעה מקומות מזכיר מיתתן של בני אהרן ובכולן מזכיר סורחנן, כל כך למה? להודיעך שלא היה בידם אלא עון זה בלבד... ושלא יהיה פתחון פה לבאי עולם לומר מעשים מקולקלים היו בידם בסתר שעל ידי כן מתו". ואעפ"כ אפשר לומר שאין כאן מחלוקת, שהרי בתורה מוזכר חטא אחד בלבד: "אש זרה אשר לא ציוה אותם", ויתכן שהוא השורש שכל החטאים הנזכרים ועוד חטאים נוספים (כמו שהורו הלכה בפני רבם, או שלא נשאו נשים מפני שהיו שחצנים), כולם נבעו מהחטא היסודי שלהם שהרשו לעצמם לחדש בעבודת ה' הנהגות שה' לא ציוה, ומכאן קצרה הדרך לשאר החטאים. כך או כך, חובתנו לציין כי נדב ואביהו היו צדיקים קרובי המקום ככתוב: "בקרובי אקדש", עד שאמר משה לאהרן: "עכשיו רואה אני שהם גדולים ממני וממך" (רש"י) ובמדרש (ויק"ר יב) מובא: "נמצאו שני בניך חביבין ממנו", והלקח הוא שגם גדולים וצדיקים עלולים להיכשל בחטא הקרבת אש זרה. ומפני שהחטא הזה שכיח בכל דור ראתה התורה צורך להזכיר אותו בארבעה מקומות.

גם בדורנו מצויים העושים-שבת-לעצמם, המנסים להתחבר ולחבר אחרים אל הקב"ה לא בדרכים שהקב"ה עצמו קבע אלא בדרכים שהם מחדשים. אנו מוצאים זאת בכמה אופנים: אם אצל נוכלים המתחזים למקובלים ומציגים עצמם כבעלי כוחות על טבעיים, ומנסים בתרופות אליל לרפא שבר בת עמנו על נקלה. התופעה הזו היא כנראה עתיקה וכבר המגיד מדובנא מזהיר שלא להסתמך על בעלי נסתר אלו וכך הסביר את הפסוק: "הנסתרות לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת", שכמו שהקב"ה במתן תורה לא התחיל בנסתרות כי אם בדברים הנגלים ומבוארים לעין כל רואה, ככתוב (ישעיה מח): "לא מראש בסתר דברתי לאמר", כך גם אתם "אל תקבלו נסתרות מפי מי שנזדמן, כי אם רק מאותו חכם שכבר ידעת ושמעת מפיו הרבה חידושים בנגלה, אליו תוכל להאמין כי הוא חכם בנסתר גם כן, אבל כאשר אינו בדוק אצלך אם הוא גדול בתורה בחלק הנגלה וישמיע לך דברים ויאמר שהם סתרי תורה, שטה (זוז הצידה) מעליו ועבור, כי מה תלמוד ממנו".מכאן שהמקובל צריך להביא קבלות.

את ה"אש הזרה" יכולים אנו למצוא גם אצל הלומדים את התורה עם דעות קדומות ומבקשים בתורה סמוכין לדעתם, עליהם כתב הרי"מ חרל"פ בהקדמתו לספרו "מי מרום" (על שמונה פרקים לרמב"ם): ש"יראת ה' הטהורה האמיתית באה לאדם בהיישרת המידות וזיכוכם, ובמיוחד בקניית מדת הענווה הגדולה מכולן, שיסוד יסודה לינק מן התורה ולקבל ממנה את כל מה שהיא מחנכת אותו. ולא ללכת אחרי הנחות קדומות ולהשתמש בלימוד התורה למצוא סמוכין לרצונם ומאווייהם, שבאופן זה אין לך הליכה אחרי שרירות הלב גדולה מזו, ותורה כשמה כן היא: מורה ומלמדת. וזהו יסוד לימוד?תורה?לשמה, להתפנות מכל רגשי האדם, אפילו היותר זכים, ולהרכין הראש כולו כלפי התורה ולהיות עומדים ומצפים ליהנות מאור קדשה באמת". כמו כן את ה"אש זרה" יכולים אנו למצוא גם אצל אותם המנסים לחדש בית מדרש ייחודי כשהעומדים בראשו אין להם הידע וההכשרה התורנית הדרושה לסלול דרך ייחודית, שעליהם כתב הרמב"ם (הל' תלמוד תורה פ"ה ה"ד): "וכל תלמיד שלא הגיע להוראה ומורה הרי זה רשע שוטה וגס רוח, ועליו נאמר: 'כי רבים חללים הפילה', אלו התלמידים הקטנים שלא הרבו תורה כראוי והם מבקשים להתגדל בפני עמי הארץ ובין אנשי עירם וקופצין ויושבין בראש לדין ולהורות בישראל, הם המרבים המחלוקת והם המחריבים את העולם והמכבין נרה של תורה והמחבלים כרם ה' צבאות".

רמזי פרשת פרה

אעפ"י שמצות פרה אדומה, לא ידע בה טעם שום אדם פרט למשה רבנו, גילו חכמי האמת רמזים שונים במעשי הפרה ובמצותה, ואמרו חז"ל, וזה מן המפורסמות, שמצוות פרה אדומה באה לכפר על מעשה העגל. "ומפני מה כל הקרבנות באים זכרים ופרה אדומה נקבה? אמר רבי אייבו: משל לבן שפחה שטינף פלטין של מלך, אמר המלך: תבוא אמו ותקנח את הצואה. כך אמר הקב"ה: תבוא פרה ותכפר על מעשה העגל".

ומדוע אדומה? מפני שהעוונות נמשלו לאודם, שנאמר: אם יהיו חטאיכם כשנים (אדומים כחוט שני) כשלג ילבינו.

ומדוע תמימה? שישראל קודם חטא העגל היו תמימים, וע"י העגל נעשו בעלי מומין, ובאה פרה מחזירה אותם לתמותם.

ומדוע שלא עלה עליה עול? שע"י העגל פרקו מעליהם עול מלכות שמים.

ונתתם אותה אל אלעזר הכהן ומדוע דווקא הכהן צריך לטפל בפרה? מכיון שע"י אהרן הכהן נעשה העגל.

א"כ למה לא אהרן הכהן מטפל בפרה? משום שאין קטגור נעשה סנגור. ושרף את הפרה - כשם שהעגל נשרף.

ולמה ג' המינים: עץ ארז ואזוב ושני תולעת - רמז לג' אלפים שנפלו בעגל.

תשע פרות אדומות נשרפו מימות משה רבנו ע"ה עד חורבן בית שני.

הראשונה נעשתה ע"י משה רבנו ע"ה והיו מטהרין באפרה כל ימי הבית הראשון. שניה ע"י עזרא הסופר. שלישית ורביעית ע"י שמעון הצדיק. חמישית ושישית ע"י יוחנן כהן גדול. שביעית ע"י אליהו עיני. שמינית ע"י חנמאל המצרי. תשיעית ע"י ישמעאל בן פיאבי. והעשירית יעשה מלך המשיח שיבוא במהרה בימינו ויגאלנו גאולת עולם, אמן!

שו"ת חורף
הרב שבתי יגל / הכולל הקהילתי רעננה

שואל אביעזר שולזינגר מי-ם והשאלה כבר נדונה בעבר בטור זה: בשעה טובה ומוצלחת התחתנתי עם אשתי שתחי' לפני כמחצית השנה. והנה כעת מכורח הנסיבות אני מוכרח לצאת לחו"ל לתקופה של חודש עד חודשיים (קיבלתי היתר מרב לצאת את הארץ לצורך זה), אך אמר לי מאן דהוא כי יש איסור על חתן בשנתו הראשונה לצאת מביתו ולהשאיר את אשתו לבד.

האם הוא צודק? האם יש פתרון לדבר?

תשובה: נחלקו הראשונים האם מה שכתוב בתורה (פרשת כי תצא) 'כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יהיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח' נאמר רק על ענייני מלחמה וצרכי העיר (צרכי אחרים) או גם על שאר עניינים כגון לצאת עבור סחורה ופרנסה וכדומה (צרכי עצמו)

ספר החינוך[א] נקט שגם עבור עניינים אחרים אסור לחתן לצאת בשנתו הראשונה מביתו, אך ה'מנחת חינוך'[ב] והרדב"ז[ג] נקטו שהאיסור נאמר רק על ענייני מלחמה וכדו', אבל לצורך עצמו מותר לו לצאת מביתו[ד].

עוד נחלקו הראשונים[ה] האם מחילת האישה (כלומר שהיא מוחלת ומרשה לבעלה לצאת לתקופה ארוכה מהבית) מועילה להתיר איסור זה או לא.

ומעתה בנוגע לנידון דידן נראה שאם אשתך שתחי' מוחלת לך, ואתה יוצא לחו"ל ברשותה, הרי שיש להקל בדבר, והוא מעין ספק ספיקא, ספק שמא הלכה כדעת ה'מנחת חינוך' וסייעתו שאין איסור אלא ביציאה לענייני מלחמה וכדו', ואף אם נאמר שהאיסור הוא גם ביציאה עבור עניינים אחרים, ספק שמא הלכה כדעת אלו האומרים שמחילת האישה מועילה להתיר איסור זה[ו].

א - מצוה תקפ"ב וע"ע בספר 'הנשואין כהלכתם' חלק ב' פרק ט"ו הערות 252 ו253.
ב - שם.
ג - חלק א' סימן רל"ח וע"ע בספר 'הנשואין כהלכתם' שם הערה 254.
ד - ומובאת מח' זו בפתחי תשובה לשו"ע אה"ע סימן ס"ד ס"ק ב'.
ה - עיין ספר החינוך סוף מצוה תקפ"ב שמביא מח' בדבר.
ו - עיין שו"ת חת"ס חלק ד' סימן קנ"ה וספר ילקוט יוסף חלק 'שובע שמחות' עמ' של"ג.

סיפור לשבת

"על מה ולמה הגזירה הנוראה"

{דברים שאמר וסיפר האדמו"ר מפוריסוב, כ"ק רבי עקיבא רבינוביץ' שליט"א. הובא בעלון "דרכי צדק" פוריסוב עש"ק פ' ויקרא / תשע"ד. התבטאות אמיצה ונקייה מחנפנות לרוב הכוחני}

"...והנה יש המקשים ושואלים על מה ולמה באה עלינו הגזירה הנוראה בעת הזאת, גזירת הגיוס לצבא. התירוץ לכך הוא, משום שבשנים האחרונות אין מקבלים לישיבות הק' את הבחורים אשר אינם בעלי כשרונות כל כך, ובישיבות רוצים רק את הבחורים "המצויינים". ואפילו אותם בחורים שהם יראי שמים והולכים בדרך הישר מכל וכל, מכל מקום, כל מי מביניהם שאיננו 'למדן' או 'מצויין', שאיננו בולט בכשרונותיו, אין מוכנים לקבלו בישיבה, והבחורים הללו נדחים מישיבה לישיבה. בדורות עברו לא נשמע כדבר הזה. והנה, הוריהם של הבחורים הללו בוכים בדמעות שליש על כך שאין מוכנים לקבל את בניהם בישיבות. על כן צריך להתריע ולעורר על תופעה נוראה זו, על מה ולמה נוהגים כך כלפיהם. בשנים האחרונות רואים מאות בחורים ובחורות אשר אין מקבלים אותם למסגרות הלימודים, והם נאלצים לשבת בבית, או אף גרוע מכך, להסתובב בשווקים וברחובות, ר"ל, וכל זאת מהסיבה שהם נדחו ממסגרות הלימוד ולא נמצאה להם ישיבה ללמוד בה, והאחראים על כך צריכים לדעת שיש בזה משום דיני נפשות, שפיכות דמים של ממש, והתופעה הזו מעוררת דינים וקיטרוגים על כלל ישראל מחמת כל זאת, על כן נוהגים אף כלפינו, מן השמים, בבחי' מדה כנגד מדה, שנגזרה עלינו גזירה זו שרוצים לסגור את הישיבות מכל וכל (וכשם שראשי הישיבות עמדו וקבעו 'מיכסות','אף הללו עמדו וקבעו 'מיכסות', ר"ל), ומה הועילו ראשי הישיבות בתקנתם, בכל המיכסות הללו, שתחילתם נתכוונו לייסד ישיבות למצויינים בלבד וסופם שהנה כעת מבקשים לגייסם לצבא ר"ל.

ומעשה אירע אצל ה'חתם סופר' זצ"ל, אשר יום אחד, לאחר שמסר את שיעורו בישיבה, נתעורר ריתחא דאורייתא בין תלמידי הישיבה בעניין מה שאמר רבם, ה'חתם סופר' זצ"ל, בשיעורו, והיו ביניהם בחורים תלמידי חכמים מופלגים. אדהכי והכי הגיע בחור אחד, כבן ט"ז שנים, פנחס לייב שמו, ניגש והלך אל מקומו של ה'חתם סופר' ואמר לו שהוא רוצה להתקבל לישיבה זו, ויהי הדבר כחוכא ואיטלולא שבחור צעיר כל כך מבקש ללמוד

המשך בעמוד הבא...

בישיבתו הגבוהה של ה'חתם סופר'. שאל אותו החת"ס, באילו מן המסכתות הוא בקי. השיב הבחור שאינו יודע ללמוד כלום (משום שלא למד מעודו). שאל אותו החת"ס, אם כך, מדוע הינך רוצה ללמוד בישיבה זו? השיב הבחור שהוא מרגיש בנפשו שכאן יוכל להצליח בלימודו. כששמע ה'חתם סופר' את הדברים הללו, ובראותו את גודל תשוקתו וחשקו של הבחור הלז ללמוד בישיבתו, ניאות לקבלו לישיבה, ואף עמד וסידר לו 'חברותות' מקרב בחורי הישיבה המעולים, והללו החלו ללמוד עימו. דא עקא, מוחו של אותו בחור היה סתום וראשו היה חלש ביותר, כאבן קשה, ולא הבין מאומה מכל אשר למדו עימו, ואף את אשר הצליח לקלוט ולהבין היה שוכח כבר למחרת. כך נמשך הדבר כמה שנים (!), ואותו בחור לא ראה ברכה בלימודו. באו התלמידים וסיפרו את הדבר ל'חתם סופר' זצ"ל. אמר להם החת"ס שיהיו סבלניים כלפיו, ושעתידים הם עוד לראות שהוא "יאיר בתורתו". באחד הימים, הגיע אל הישיבה המהר"ם אש, שהיה באותם ימים בחור עילוי וחריף ולימים נודע כגאון בעל מהר"ם אש זצ"ל. המהר"ם אש הגיע ללמוד בישיבתו של ה'חתם סופר', ותהי השמחה גדולה ורבה. הורה לו ה'חתם סופר' ללמוד בחברותא עם אותו בחור חלש, פנחס לייב, וכמובן שעל הוראתו של ה'חתם סופר' לא היו עוררין ולא היה מקום לקושיות או תמיהות. התחיל מהר"ם אש ללמוד בצוותא חדא עם פנחס לייב, ועדיין לא היה אותו בחור חלש מבין מאומה מכל אשר למד עימו, וכך נמשך הדבר זמן מה. יום אחד, למרבה הפלא, "נפתח מוחו" של אותו בחור באורח פלאי, ומהר"ם אש החל ללמוד עימו הכל מתחילה, חומש, משניות, וגמרא, עד אשר כבר היה מסוגל להבין גמרא עם ראשונים. באחד הימים, היה זה במהלך לימודו עם מהר"ם אשף, התעלף הבחור פנחס לייב בבית-המדרש, ונתעורר מכך רעש גדול ומהומה רבתי. ניסו לעוררו מעלפונו, אך לא עלה בידם. מיהרו והזעיקו רופאים, נטלוהו והשכיבוהו באחד החדרים, וכשהגיעו הרופאים ובדקוהו, אמרו שאירע לו, לבחור הזה, מאורע קשה מאד בגופו וצריכים רפואה גדולה ורחמי שמים מרובים על מנת שיבריא. כעבור כמה ימים הבחינו הרופאים ששעותיו של הבחור ספורות, מיהרו והזעיקו את אנשי ה'חברה קדישא' ועמדו במניין סביב מיטתו. בתוך כך, הגיע אל החדר ראש הישיבה,ה'חתם סופר' זצ"ל, והורה לכל הנוכחים לצאת מלפניו, וכך עשו. הבחור החברותא, מהר"ם אש, רצה לדעת מה יעשה רבו. עמד והסתתר בחדר בלא שיבחינו בו, ושמע את ה'חתם סופר' שואל את הבחור הגוסס, מחוסר-ההכרה: פנחס לייב, השומע אתה? והשיב לו הבחור בקול חלוש: רבי, שומע אני. ושוב שאל אותו הצדיק: האם אתה מסוגל לראות? השיב לו הבחור בקול חלוש: רבי, הנני רואה. כעבור זמן מה שאל אותו שוב: האם הינך רואה? והבחור השיב: כן, רבי, רואה אני. וכך חזר הדבר ונשנה כמה וכמה פעמים, וה'חתם סופר' היה בחדר ההוא כשעה. לאחר אותה שעה חל שינוי ניכר לטובה במצבו של הבחור, ומעט מעט חזר לאיתנו. הורה ה'חתם סופר' להביא מים לבחור על-מנת שישתה. בירך הבחור ברכת 'שהכל' ושתה. לאחר כמה ימים, שוב ישב בישיבה ולמד כאחד הבחורים הבריאים. שאל אז המהר"ם אש את פנחס לייב: אמור נא לי, כשהיית גוסס, והרבי שאל אותך אם רואה אתה, מה ראית? נענה פנחס לייב ואמר שאיננו יכול לומר מה ראה, אולם אמר לו: מחר, כאשר אכנס אל ה'חתם סופר' להתברך בברכת 'ברוך רופא חולים', בוא והיכנס אף אתה עימי. וכך הוה. למחרת, כשנכנס פנחס לייב אל החת"ס, נכנס עמו גם המהר"ם אש. בירך אותו החת"ס בברכת 'ברוך רופא חולים' ושאל אותו: כששאלתיך אם הינך רואה, מה ראית? נענה פנחס לייב ואמר: ראיתי שאל החדר נכנס יהודי זקן, הדור צורה, בעל הדרת פנים ופניו מאירים באור נפלא, והזקן ההוא עמד ליד מיטתי, למראשותי. שאל אותו שוב החת"ס: וכאשר שאלתיך בשנית אם הינך רואה, מה ראית? השיב פנחס לייב: ראיתי שאל החדר נכנס זקן נוסף, אף הוא מאיר פנים והדור צורה, פניו מאירים מאד כפניו של הראשון, ועמד אף הוא למראשותי, אצל הזקן הראשון. וכך הוה גם בפעם השלישית, כל השלושה עמדו לימין מיטתי. גם בפעם הרביעית הגיע יהודי זקן, הדור צורה ומאיר פנים, אולם הוא עמד לשמאלה של מיטתי, וכך אירע גם בפעם החמישית ובפעם השישית. והוסיף וסיפר שנתעורר אז ויכוח בין שלושת הזקנים שעמדו מצד ימינו לשלושת הזקנים שעמדו לשמאלו, בדבר השאלה אם סופו להישאר בין החיים או שמא סופו להסתלק מן העולם, ר"ל. בעודם מתווכחים, נכנס החדרה אדם ואזור עור אזור במתניו, ושאלוהו ששת הזקנים לדעתו. אמר האיש בעל אזור העור שעל הבחור להישאר בין החיים, והראה והצביע על ה'חתם סופר' זצ"ל ואמר: בזכותו של האדם הזה ישאר הבחור בחיים! באותו רגע נסתמן המשבר במחלה, חל המיפנה לטובה, והבחור התחיל להירפא. אמר לו ה'חתם סופר' באותו מעמד: שלושת הזקנים הראשונים היו אברהם, יצחק ויעקב, האבות הקדושים ע"ה, ושלושת האחרונים היו משה רבינו, אהרן הכהן ודוד המלך, ואילו השביעי היה לא אחר מאשר אליהו הנביא זכור לטוב. סופו של הבחור פנחס לייב שנעשה גדול מאד בתורה, וה'חתם סופר' מזכירו עשר פעמים בתשובותיו. היוצא לנו מכל זה, שכשראה ה'חתם סופר' את גודל תשוקתו של הבחור ללמוד לא הסתכל כלל על כשרונותיו הדלים ועל מיעוט ידיעתו, אלא הסכים לקבלו לאלתר ללמוד בישיבתו. וכעת, כאשר הננו נתונים תחת שלטון מלכות הערב רב והאומות, זקוקים אנו לרחמי שמים מרובים, ומה לנו לדחות בחורים מן הישיבות? אדרבה, מהראוי לקבל כל בחור ובחור אשר חשקה נפשו ללמוד. ובזכות זאת יעזור השי"ת שתתבטלנה הגזירות הקשות ותיכון מלכות בית דוד, ונזכה לביאת משיח צדקנו והרעות הללו יסורו מעלינו ומעל כלל ישראל, בב"א. ושתתבטל מלכות הערב רב, ותשוב ותיכונן מלכותו יתברך שמו."

שביבים / שאול שיף

כוחה של אהבה שאינה תלויה בדבר

כל הקטעים דלהלן (כולל הסיפורונים) הם ציטוטים משיחותיו האחרונות של הצדיק המקובל, רבי עקיבא רבינוביץ', האדמו"ר מפוריסוב שליט"א. יצויין, כי למרות היותו מזוהה עם העדה החרדית, דיבורו מתון בדרך כלל ופייסני. אשר על כן, דבריו המתפרסמים להלן, החריפים ביותר בסגנונם, הינם חריגים ביותר, ולדברי מקורביו "אין ספק כי עשו ויעשו רושם רב בפמליה של מעלה.

בזוה"ק איתא שבראש חודש, בשבת וביום טוב מגיע הקדוש ברוך הוא לראות מה עושים בניו. וביאר הרמ"ק זי"ע, כי כל מי שזכאי לכך, זוכה לראות בבתי הכנסיות ובבתי המדרשות "את אור השכינה על ראשי עם קודש" (כך לשון הרמ"ק בביאורו לזוה"ק). ואכן, מי שיכול לראות, זוכה לראות זאת! וזהו שנאמר (יחזקאל מו, א) "וביום השבת יפתח וביום החדש יפתח", שהשכינה מתגלה ונפתחים אז השערים... יהודי אשר מתפלל ומבקש בתפילותיו באופן זה, לזכות לאהבה שאינה תלויה בדבר, אזי תפילותיו מתקבלות ופועלות בשמיים. יהודי שזוכה לנקודה של אהבה שאינה תלויה בדבר, יכול לזכות לפעול ישועות גדולות ורבות ואף זוכה להביא ישועה לכלל ישראל. הנה, יושבים רשעי אומות העולם יומם ולילה וחושבים וזוממים היאך להרע לישראל, ר"ל, וכאן יושבים הרשעים (רשעי הערב-רב) אף הם וזוממים וחושבים כל הזמן כיצד להציק ולהרע ליהודים הנאמנים, ר"ל, וצריך איפוא לפעול בשמים על מנת לקרוע ולבטל את גזירותיהם של הני רשיעי, והכח היחיד אשר יכול לפעול לביטול הגזירות הינו הכח של האחדות, ובכח האהבה ב-ה' יתברך שאינה תלויה בדבר. כח כזה, שהוא למעלה מדרך הטבע, אין האדם יכול להגיע לזה מעצמו, אך ניתן לזכות להגיע לזה על ידי עבודה של תפילות רבות ועצומות. דהנה, בדרך הטבע, יכול האדם לעבוד ולייגע עצמו על פי סדר היום שלו, הוא קם בשעת השכמה ומתפלל ולומד ומקיים את כל המצוות, והכל טוב ויפה, אולם עבודה זו של 'אהבה שאינה תלויה בדבר' הינה עבודה של היפך הטבע. ולזאת ניתן לזכות רק על ידי תפילות, כשהאדם מתפלל ומבקש לקרוע את הטבע. וכאשר האדם מייגע עצמו ומשקיע עצמו בזה, נותנים לו מן השמים. אמו"ר זי"ע נהג לומר בשם הרה"ק מקאצק זי"ע, שזהו שאמר השי"ת ליעקב אע"ה "הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך", ופירש הוא זי"ע: 'אשר אתה שוכב עליה', היינו כשהאדם מייגע עצמו בבחי' 'שוכב עליה',במסירות נפש. ואפילו הצדיקים צריכים לייגע עצמם במסי"נ בבחי' 'שוכב עליה' על מנת לזכות לכל מידה ומידה. יעקב אע"ה השקיע את העבודה הזו מתוך יגיעה ומסירות, כפי שיצחק אע"ה מסר נפשו בעקידה, כך הלך גם יעקב אע"ה בבחי' מסירות נפש, שכידוע כשיצא מאצל אביו, ואליפז קם עליו להורגו על פי ציווי עשו אביו, ונתן לו את כל רכושו וממונו, לפי שהעני חשוב כמת, כדאיתא במדרש, שהיתה כאן עבודה עצומה ולא היה זה דבר של מה-בכך, כל כך חזק התייגע יעקב אע"ה על מנת לשבר את הטבע שלו, ואמר 'מה אנא מובד סברי מן בר"? לית אנא מובד סברי מן בר"', כלו' לא אתייאש ולא אאבד את האמונה בבוראי, ובדרך זו היה מייגע עצמו בעבודה של למעלה מדרך הטבע, וכך זכה לכח הזה ועי"ז גם זכה לכל אותו מחזה ומראה נורא של הסולם בחלומו, "סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה", זו הייתה ההשלמה: "מה נורא המקום הזה" אמר יעקב אע"ה, "אין זה כי אם בית אלקים וזה שער השמים".

העבודה הזו היא 'בית אלוקים'. העבודה הזו פועלת ופותחת שער לשמים. כל דבר וכל יגיעה שיהודי משקיע למעלה מדרך הטבע, משפיע אור לעולם. אין זה דבר של מה בכך, וכל יגיעה אינה הולכת לשווא. כל דבר שהאדם משקיע על מנת לשבר את ה'טבע' שלו, נעשה עי"ז גילוי אלוקות בעולם, עי"ז נהיה גילוי של אמונה. ...עבודתו של היהודי היא להאמין תמיד בהשגחה הפרטית, ובהנהגת השי"ת בכל דבר ודבר, קטן וגדול, לידע ולהאמין שיש מנהיג לבירה, שיש הנהגה של השגחה פרטית על כלל ישראל ושיש השגחה פרטית גם על כל פרט ופרט מישראל...

צוואה בעקבות שיחה עם אליהו הנביא

הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זי"ע הורה בצוואתו לכתוב על ציונו הק' שהוא היה יהודי ירא-שמים (ערליכער ייד) ושלמד גמרא 'על הדף' (שידע ללמוד דף גמרא). לא הבינו ה"עוילם" את הענין. בשלמא לדעת ללמוד דף גמרא, אולם לכתוב שהוא יהודי ירא"ש, מה זאת? אכן, כוונתו הייתה, שפעם, בעת נסיעתו, פגש אותו "גוי" אחד ואמר לו כי הוא "וודער "ד", כלומר יהודי אמיתי, ירא שמים. והיה זה אליהו הנביא. על כן, מאחר שאליהו הנביא אמר עליו כך, ציווה לכתוב זאת על ציונו הק'. (מסתמא הייתה לו בכך כוונה עמוקה, ולא רק משום שאליהו הנביא אמר לו כך).

מדוע התקרח רבי ח.ח. מהמדורא?

הרה"ק רבי חיים חייקיל מהמדורא זי"ע, היה מגדולי תלמידיו של הרה"ק המגיד הק' ממזריטש זי"ע. הרה"ק המגיד הק' ממזריטש זי"ע אמר (אודותיו) לתלמידו, הרה"ק רבי אהרן הגדול זי"ע, שיש "מנורה מלאה שמן אשר צריך רק להדליקה", והורה לו ללכת ולהביאו. נכנס לבית המדרש ושאל את הרה"ק רבי חייק'ל: במה עוסק האברך? השיבו רבי חייק'ל: בתורה לשמה. הקשה רבי אהרן: והלא רבי מאיר מכחיש זאת, שהרי שנינו (אבות, לגבי כל הלומד תורה לשמה): זוכה לדברים הרבה... ונסתלק. נזדעזע רבי חייק'ל מהדברים, אשר חדרו ללבו, יצא אליו החוצה ושאלו: מה הוא התירוץ? השיב לו רבי אהרן: התירוץ נמצא במזריטש! או אז נסע הרה"ק רבי חייק'ל אל המגיד הק' ונהיה לאחד מגדולי תלמידיו. הרה"ק רבי אייזיק'ל מקאמארנא זי"ע מביא אודות הרה"ק רבי חיים חייק'ל מהמדורא זי"ע שכל שערות ראשו נשרו עד שנתקרח, מחמת היראה והפחד הגדול שהיה לו מהשי"ת. וקרה פעם, שבעת אמירת קריאת שמע שעל המיטה, נתעלף רבי חיים חייק'ל כאשר הגיע לאמירת הפסוק "בידך אפקיד רוחי". לאחר שעוררוהו מעלפונו, שאלוהו מה אירע, ומפני מה נתעלף. נענה אותו צדיק וסיפר: פעם היה מלך אשר ציווה שכל נתיניו יגיעו אליו להציג לפניו את רכושם. באו הכל והציגו את רכושם. העשירים שבהם הביאו כלי כסף וזהב, מרגליות ויהלומים יקרים, וכך הגיעו כל אזרחי המדינה והציגו את כל אשר להם. בין הבאים היה גם איש עני, שלא היו באמתחתו כי אם כמה סמרטוטים, ולא היה לו מה להציג לפני המלך, אלא שפקודה היא, וחייב היה אף הוא לבוא, על כן התייצב גם הוא. בראותו את אשר הביאו העשירים, כל אותו רכוש רב ויקר- ערך, לעומת סמרטוטיו העלובים, נתעלף מרוב צער. סיים

הצדיק ואמר: באמרנו "בידך אפקיד רוחי", בבואנו להציג לפני הקב"ה את כל רכושנו אשר צברנו בעבודתנו למען ית' שמו, מה עשינו במשך היום, כיצד התפללנו וכיצד למדנו, היאך קיימנו את המצוות לפניו ית', והמלאכים והשרפים רועדים מלפניו, והנה אני הגעתי בדלות ובאביונות כה רבה, לפיכך התעלפתי...

להרבות בשמחה ב...ניסן

הרה"ק מרוז'ין זי"ע אמר, שבניסן צריך להרבות בשמחה אף יותר מאשר באדר. והסביר: משנכנס אדר מרבים בשמחה, וכל כך למה, לפי שמתקרב חודש ניסן, בו שם הוי"ה המכוון לחודש זה - ישר, "ישמחו השמים ותגל הארץ", על כן מרבים בשמחה כבר מחודש אדר! וכמובן שבאדר ישנה השמחה של ימי הפורים, אולם בניסן היו הניסים הגדולים ביותר, בהם הראה השי"ת "אשר בחר בנו מכל העמים".

בסוד שיח

כשם שפרצופיהם שונים
כך דעותיהם שונות

עיצוב ועריכה גרפית:
גיל ויין עיצוב גרפי
אימייל. gilwein26@012.net.il

נשמח לקבל תגובות והערות מהקוראים בדוא"ל: besod@013net.net